

Những Lời Khai Thị Trí Huệ Trong Kinh Kim Cang

Chủ Đề 443: Bát-Nhã Vô Ngôn Vô Thuyết, Cảnh Trí Nhất Như, Phi Thật Hữu Nhất Pháp

Chủ giảng: Pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Tháng 05 năm 1995

Địa điểm: Cư Sĩ Lâm Phật Giáo Singapore

Trích lục từ: Báo cáo nghiên cứu Kim Cang Bát Nhã (Tập 038)

Chuyển ngữ: Tịch Minh

Chánh văn: 【般若無言無說，境智一如，非實有一法。而法法皆般若之意，以明諸法一如。】

Âm Hán Việt: Bát-nhã vô ngôn vô thuyết, cảnh trí nhất như, phi thật hữu nhất pháp. Nhi pháp pháp giai Bát-nhã chi ý, dĩ minh chư pháp nhất như.

Tạm dịch: Bát-nhã vốn không có lời để nói, Cảnh và Trí là một (nhất như), không hề thật có một pháp nào. Mà ý nghĩa “pháp pháp đều là Bát-nhã”, là để làm sáng tỏ các pháp đều là nhất như.

Lời giảng của Lão Hòa thượng Tịnh Không:

Ý nghĩa này càng giảng càng sâu, càng giảng càng thấu triệt, chúng ta phải từ trong đó mà thể hội, sau đó biến nó thành hành vi trong cuộc sống của chính mình, thì sẽ đạt được sự thọ dụng chân thật. Thế Tôn từ trong chỗ “không có ngôn từ” mà nói ra cho chúng ta; tuy là có nói ra, nhưng bạn phải biết là “nói mà như không nói” (thuyết nhi vô thuyết), thì trí tuệ Bát-nhã chân thật của bạn mới hiện tiền.

Phật Thích Ca Mâu Ni giảng kinh Bát-nhã, là để khai phát Bát-nhã từ trong tự tính của bạn ra; nếu không được như vậy, thì dầu Phật Thích Ca Mâu Ni giảng kinh thuyết pháp suốt bốn mươi chín năm, bạn cũng không đạt được lợi ích chân thật. Tâm của bạn vẫn bị bế tắc, trí tuệ và đức năng vốn có vẫn bị nghiệp chướng che lấp, không thể hiện tiền, không thể khởi tác dụng, đây mới thật sự là điều đáng tiếc.

“Cảnh trí nhất như” (Cảnh và Trí là một): Cảnh là sắc pháp, Trí là tâm pháp, cũng chính là điều mà *Tâm Kinh* đã giảng: “*Sắc bất dị Không, Không bất dị Sắc*” (Sắc chẳng khác Không, Không chẳng khác Sắc); Cảnh là Sắc, Trí là

Không, đó vốn là một chữ không phải hai. Phần trước đã từng thưa với quý vị, tâm và cảnh là cùng một việc. Trí là “kiến phần” của thức A-lại-da, cảnh giới là “tướng phần” của thức A-lại-da, kiến phần và tướng phần đều từ trong “tự chứng phần” biến hiện ra, cho nên kiến và tướng đồng chung một nguồn, nó là một chữ không phải hai, đích thực là nhất như.

“Phi thật hữu nhất pháp” (Không thật có một pháp nào): “Nhất pháp” nghĩa là sự đơn nhất; tuyệt đối không có thứ gì là một pháp đơn nhất (độc lập), không hề có; tận hư không khắp pháp giới, y báo và chánh báo trang nghiêm của mười pháp giới, muôn hình vạn trạng, tuyệt đối không có một pháp nào là đơn nhất. Tất cả các pháp đều từ trong một tự tính biến hiện ra, cho nên mới mang ý nghĩa là “pháp pháp đều là Bát-nhã”; thử hỏi có pháp nào lại không phải chứ? Mỗi một pháp thấy đều là Bát-nhã.

Giống như ví dụ chúng ta vừa nêu ra ban nãy, chúng ta nhìn thấy nước, thì ngay trong nước đã là Bát-nhã; thấy hoa, ngay trong hoa cũng là Bát-nhã; thấy quả, ngay trong quả cũng là Bát-nhã, không có một pháp nào mà không phải. Chỉ cần bạn thông đạt được ý nghĩa này, thì thấy đều là Bát-nhã; nếu bạn không thông đạt ý nghĩa này, thì mọi thứ đều không phải, dầu cuốn *Kim Cang Bát-nhã Ba-la-mật Kinh* đặt ngay trước mặt bạn thì cũng không phải.

Giải thích như vậy là để làm rõ “chư pháp nhất như” (các pháp là một), chư pháp nhất như thì chúng được Phật quả viên mãn. Trong kinh này Phật có nói: *“Nhu Lai giả, chư pháp như nghĩa”* (Nhu Lai nghĩa là các pháp đều như). Khi bạn chứng được chư pháp nhất như, bạn chính là Nhu Lai, bạn đã thành Nhu Lai rồi vậy.